

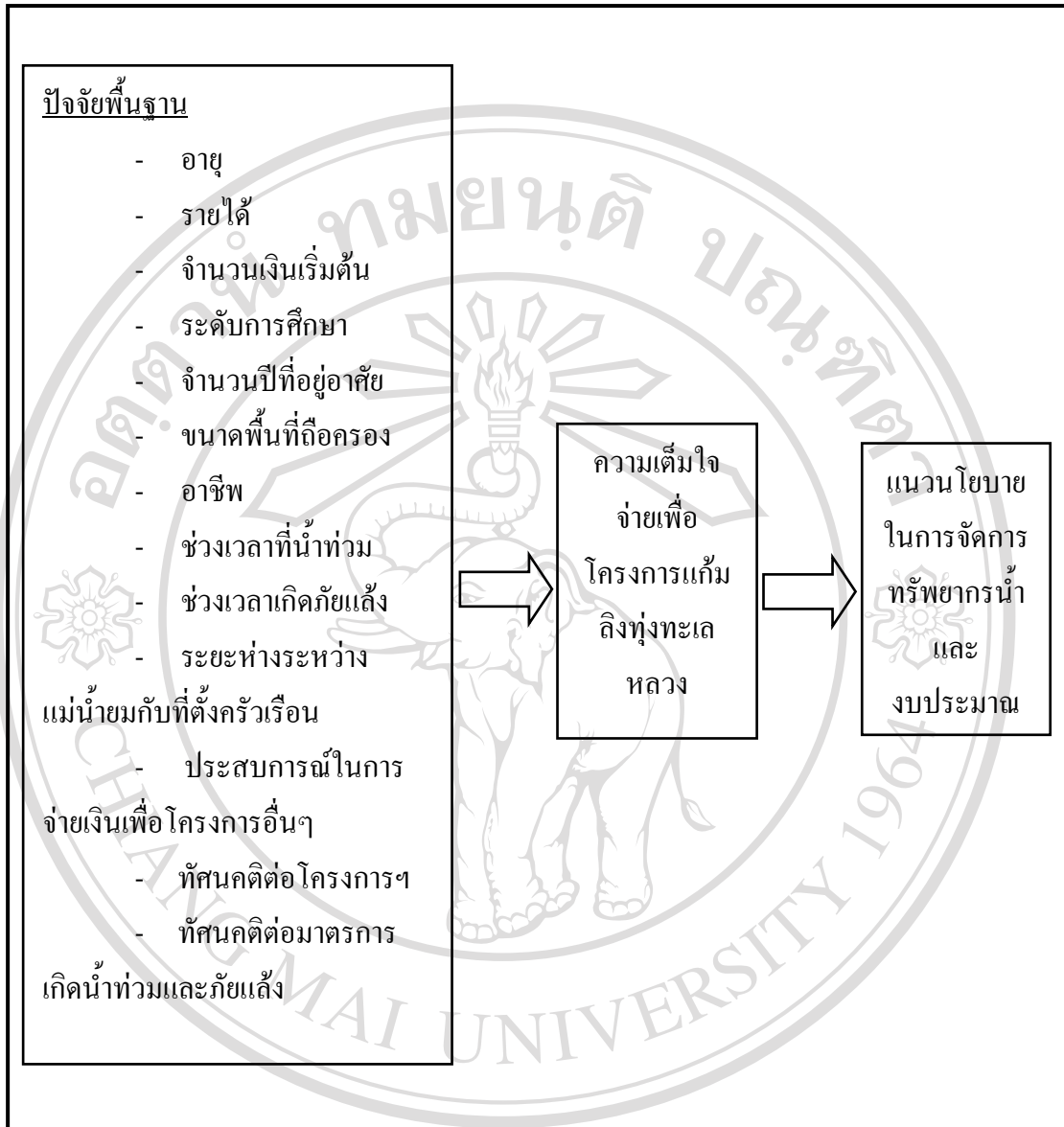
บทที่ 5

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ กรอบแนวคิดในการศึกษา ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

5.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษานี้ คือ ความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ อายุของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนเงินเริ่มต้น รายได้ ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนปีที่อยู่อาศัยของหัวหน้าครัวเรือน ขนาดพื้นที่ถือครอง อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน ช่วงเวลาที่น้ำท่วม ช่วงเวลาที่เกิดภัยแล้ง ระยะห่างระหว่างแม่น้ำยมกับที่ตั้งครัวเรือน ประสิทธิภาพในการจ่ายเงินเพื่อโครงการอื่นๆ ทำสนคติดต่อมาตรการเกิดน้ำท่วมและภัยแล้ง และทำสนคติดต่อโครงการฯ จากกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถแสดงได้ดังภาพ 5.1

5.2 ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจะใช้ทั้ง ข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ

5.2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)

เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน โครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง รวมทั้งข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บรวบรวมจากหน่วยงานของรัฐบาลและไม่ใช่หน่วยงานของรัฐบาล ข้อมูลจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย การค้นคว้าอิสระ สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และสารสนเทศออนไลน์

5.2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตัวแทนครัวเรือนหรือบุคคลผู้มีอำนาจตัดสินใจในครัวเรือนในเขตอำเภอเมืองสุโขทัย เนื่องจาก ตัวอำเภอเมืองนั้นเป็นที่ตั้งของโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งข้อมูลด้านความเต็มใจจ่าย

5.3 การสุ่มและการกำหนดตัวอย่างที่ได้รับประโยชน์จากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง

การรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนนั้น ได้ทำการสุ่มและกำหนดตัวอย่าง โดยทำการกำหนดตัวอย่างครัวเรือนในอำเภอเมืองจังหวัดสุโขทัย โดยทำการสุ่มแบบหลายชั้น (Multistage sampling) คือ

ขั้นตอนที่ 1 จะจงเลือกอำเภอเมืองจังหวัดสุโขทัยเป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเป็นที่ตั้งของโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงดังกล่าวแล้วข้างต้น และเป็นพื้นที่ที่ต้องประสบกับปัญหาเป็นประจำทุกปี อีกทั้งมีข้อจำกัดด้านระยะเวลาและงบประมาณ อำเภอเมืองจังหวัดสุโขทัยจึงสามารถใช้เป็นพื้นที่ศึกษาที่ทั้งสะดวก และเสียค่าใช้จ่ายน้อย ซึ่งคาดว่าจะมีครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ประมาณ 21,295 ครัวเรือน (การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง, 2549) เมื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการประเมินค่าสัดส่วนเกิดขึ้นในระดับร้อยละ 5 ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดประชากร
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

จะได้ $e = 0.05$
 $N = 21,295$

แทนค่า

$$= \frac{21,295}{1 + (21,295)(0.05)^2}$$

$$= \frac{21,295}{54.23}$$

$$= 392$$

โดยจำนวนตัวอย่างในเขตอำเภอเมืองที่เหมาะสมแก่การศึกษาเท่ากับ 392 ตัวอย่าง แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะกำหนดจำนวนตัวอย่างที่ทำการศึกษาเพียง 300 ตัวอย่าง เนื่องจาก ข้อจำกัดทางด้านเวลาและงบประมาณในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มอย่างง่ายเลือกตำบลที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้การพิจารณาจากตำบลที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงมากที่สุด 3 ลำดับแรกเป็นเกณฑ์ ได้แก่ ตำบลธานี ตำบลปากแคว และตำบลยางซ้าย

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกจำนวนตัวอย่างแต่ละตำบลนั้นจะคำนวณจากสัดส่วนของจำนวนครัวเรือนของทั้ง 3 ตำบล ซึ่งจำนวนตัวอย่างแต่ละตำบลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นดังตาราง 5.1

ตาราง 5.1 จำนวนครัวเรือนในแต่ละตำบลที่จะทำการศึกษา

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	ตัวอย่างครัวเรือน
ธานี	5,777	155
ปากแคว	2,812	75
ยางซ้าย	2,562	70
รวม	11,151	300

ที่มา: การคำนวณ

ขั้นตอนที่ 4 เลือกหัวหน้าครัวเรือน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้ครัวเรือนตัวอย่างที่ต้องการตามจำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบล

5.4 การสุ่มและการกำหนดตัวอย่างที่เสียประโยชน์จากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง

สำหรับการสุ่มตัวอย่างของผู้ที่ได้รับผลเสียจากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงนั้นอาศัยพบว่า มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 151 ครัวเรือน (การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง, 2549) ที่ได้รับผลเสียจากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง ดังนั้น ในการสุ่มตัวอย่างจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 50 ครัวเรือน โดยจะทำการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนในตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งถือว่าตำบลบ้านกล้วยนี้เป็นที่ตั้งของโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพ 5.2 ขั้นตอนการศึกษา

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้จะอาศัยแบบสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่างที่ได้รับประโยชน์จากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของครัวเรือนตัวอย่างและปัจจัยทางเศรษฐกิจซึ่งประกอบไปด้วย เพศของหัวหน้าครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือน สถานภาพการแต่งงาน อาชีพหลักของหัวหน้าครัวเรือน อาชีพรองของหัวหน้าครัวเรือน ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน สถานภาพในครัวเรือน การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย รายได้ จำนวนสมาชิก จำนวนปีที่อาศัยอยู่ในชุมชน และระยะห่างระหว่างที่ตั้งครัวเรือนกับแม่น้ำยม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางการเกษตรซึ่งประกอบไปด้วย จำนวนพื้นที่ถือครอง ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน การเป็นเจ้าของที่ดิน การใช้ประโยชน์ของที่ดิน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาแหล่งน้ำสำหรับการทำเกษตรกรรม และ ปฏิทินการเพาะปลูกพืชของเกษตรกร

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลประสบการณ์เรื่องน้ำท่วม ประกอบไปด้วย การอาศัยอยู่ในพื้นที่เกิดน้ำท่วมในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา จำนวนวันที่น้ำท่วม ความเสียหายจากน้ำท่วมในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา กิจกรรมในการป้องกันปัญหาน้ำท่วม การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ ความกังวลเกี่ยวกับน้ำท่วมในอนาคต ทศนคติเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับประสบการณ์เรื่องปัญหาภัยแล้ง โดยจะประกอบไปด้วย ความรุนแรงของปัญหาภัยแล้ง 3 ปีที่ผ่านมา ความถี่ในการประสบปัญหาภัยแล้ง ความสามารถของโครงการฯ ในการแก้ปัญหา ความเสียหายจากภัยแล้งในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา กิจกรรมป้องกันภัยแล้ง การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ ความเสียหายโดยรวมจากภัยแล้ง และความกังวลเกี่ยวกับภัยแล้ง

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง โดยจะใช้รูปแบบ double - bound ในการหามูลค่าความเต็มใจจ่ายซึ่งจะมีการกำหนดจำนวนเงินเริ่มต้นไว้ 3 จำนวน ได้แก่ 150 200 และ 250 บาท/ครัวเรือน/ปี ซึ่งจะมีการหาจำนวนเงินเริ่มต้นดังตาราง 5.2 ผู้ศึกษาจะต้องมีการสร้างสถานการณ์สมมติหรือตลาดเทียม (Hypothetical Market) เพราะจะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ศึกษาต้องการประเมินมูลค่า เช่น วิธีการที่ผู้ถูกสัมภาษณ์จะจ่ายเงินเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง ซึ่งอาจจะมีภาพประกอบแบบสัมภาษณ์เพื่อช่วยให้ผู้ตอบเข้าใจสถานการณ์ที่สมมติขึ้น เช่น ภาพถ่ายของโครงการฯ เมื่อดำเนินการเสร็จซึ่งจะสามารถสร้างประโยชน์ในด้านต่างๆ แต่ในจุดนี้ควรทำอย่างระมัดระวัง เนื่องจาก ถ้าให้ข้อมูลมากเกินไปอาจทำให้เกิดการ Bias Upward หรือ Bias Downward ของค่า WTP ได้ อาจจะมีอิทธิพลต่อค่า WTP ที่

สูงหรือต่ำกว่าค่าที่แท้จริงที่ควรจะเป็น และประกอบด้วยคำถามต่างๆ ได้แก่ การเห็นด้วยกับโครงการฯ ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการจ่ายเงินเพื่อโครงการอื่นๆ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ การได้รับประโยชน์เพิ่มจากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง สาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการที่จะจ่ายเงินและไม่จ่ายเพื่อสนับสนุนโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง วิธีการจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง และผู้ประสานงานการจัดเก็บเงิน

ตาราง 5.2 มูลค่าและความถี่ของความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงในตำบลที่ทำการศึกษา

ตำบลที่ทำการศึกษา	มูลค่าความเต็มใจจ่าย (บาท/ครัวเรือน/ปี)	ความถี่
1. ตำบลธานี	0	15
	50	7
	100	5
	150	18
	200	25
	250	14
	300	2
รวม	-	80
2. ตำบลยางซ้าย	0	12
	50	10
	100	4
	150	17
	200	21
	250	10
300	6	
รวม	-	80

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ตำบลที่ทำการศึกษ	มูลค่าความเต็มใจจ่าย (บาท/ครัวเรือน/ปี)	ความถี่
3. ตำบลปากแคว	0	11
	50	10
	100	4
	150	16
	200	21
	250	18
	300	10
รวม	-	80

ที่มา: จากการสำรวจ

โดยมูลค่าความเต็มใจจ่ายของครัวเรือนตัวอย่างทั้ง 3 ตำบล เพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง แสดงดังตาราง 5.2 พบว่า มีราคาที่มีความถี่สูงสุด 4 อันดับแรก ได้แก่ 0, 150, 200 และ 250 บาท/ครัวเรือน/ปี ตามลำดับ ในการศึกษาครั้งนี้จะนำราคาที่มีค่ามากกว่าศูนย์มาเป็นราคาเสนอตั้งต้น ได้แก่ 150, 200 และ 250 บาท/ครัวเรือน/ปี

ส่วนที่ 3 ที่สนใจเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง มี 4 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนการตอบแต่ละตัวเลือกตามวิธี Arbitrary Weighting Method และแปลงคะแนนโดยกำหนดอันตรภาค เท่ากับ 1.33 จากสูตร

$$\text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} = \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

จะใช้มาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) 5 ช่วง และเลือกตอบค่าความรู้สึกเดียวเท่านั้น ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่มีความเห็น ชอบเล็กน้อย ชอบมาก ชอบมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

สาเหตุสำคัญมาก	ให้คะแนน	5	คะแนน
สาเหตุสำคัญ	ให้คะแนน	4	คะแนน
เล็กน้อย	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่ทราบ	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่ใช่สาเหตุ	ให้คะแนน	1	คะแนน

ทัศนคติเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับคะแนนเฉลี่ย 3 กลุ่มคือ

- 1) คะแนนเฉลี่ย 1.00 -2.33 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับสาเหตุดังกล่าวในระดับน้อย
- 2) คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับสาเหตุดังกล่าวในระดับปานกลาง
- 3) คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับสาเหตุดังกล่าวในระดับมาก

ส่วนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมแบ่งเป็น 6.1 ทัศนคติเกี่ยวกับมาตรการป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้ง มีทั้งหมด 4 ข้อ และ 6.2 ทัศนคติมีต่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงมี 13 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า

โดยกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนการตอบแต่ละตัวเลือก ตามวิธี Arbitrary Weighting Method และแปลงคะแนนโดยกำหนดอัตราภาค เท่ากับ 1.33 จากสูตร

$$\text{อัตราภาคชั้น (Class Interval)} = \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

6.1 ทัศนคติเกี่ยวกับมาตรการป้องกันน้ำท่วมจะใช้มาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) 5 ช่วง และเลือกตอบค่าความรู้สึกเดิวนั้นได้แก่ ไม่ชอบ ไม่มีความเห็น ชอบเล็กน้อย ชอบมาก ชอบมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ชอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ชอบมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ชอบเล็กน้อย	ให้คะแนน	3	คะแนน
ไม่มีความเห็น	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่ชอบ	ให้คะแนน	1	คะแนน

โดยกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนการตอบแต่ละตัวเลือก ตามวิธี Arbitrary Weighting Method และแปลงคะแนนโดยกำหนดค้ำตรภาค เท่ากับ 1.33

ทัศนคติเกี่ยวกับมาตรการป้องกันน้ำท่วม ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับคะแนนเฉลี่ย 3 กลุ่มคือ

- 1) คะแนนเฉลี่ย 1.00 -2.33 กลุ่มตัวอย่างเห็นมีทัศนคติเกี่ยวกับมาตรการดังกล่าวสามารถป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้งในระดับน้อย
- 2) คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับว่ามาตรการดังกล่าวสามารถป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้งในระดับปานกลาง
- 3) คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับมาตรการดังกล่าวสามารถป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้งในระดับมาก

6.2 ทัศนคติเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อโครงการฯ โดยรวมจะใช้มาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) 5 ช่วง และเลือกตอบค่าความรู้สึกเดียวเท่านั้น ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ก่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ก่อนข้างเห็นด้วย เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	5	คะแนน
ค่อนข้างเห็นด้วย	ให้คะแนน	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	3	คะแนน
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

โดยกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนการตอบแต่ละตัวเลือก ตามวิธี Arbitrary Weighting Method และแปลงคะแนนโดยกำหนดอัตรากว่าเท่ากับ 1.33 จากสูตรเช่นส่วนที่ 6.1

ส่วนที่ 6.2 ทศนคติเกี่ยวกับความเห็นต่อโครงการฯ โดยรวม ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับคะแนนเฉลี่ย 3 กลุ่ม คือ

- 1). คะแนนเฉลี่ย 1.00 -2.33 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อโครงการฯในระดับน้อย
- 2). คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อโครงการฯในระดับปานกลาง
- 3). คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อโครงการฯในระดับมาก

แบบสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่างที่ได้รับผลเสียจากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและปัจจัยทางเศรษฐกิจของครัวเรือนตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วย เพศของหัวหน้าครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือน เชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน สถานะการแต่งงาน สภาพภาพในครัวเรือน อาชีพหลักของหัวหน้าครัวเรือน อาชีพรองของหัวหน้าครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน จำนวนสมาชิก ภาระหนี้สิน เงินออมของครัวเรือน จำนวนปีที่ท่านอาศัยอยู่ในชุมชน การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ตำแหน่งในชุมชนของหัวหน้าครัวเรือน การเป็นสมาชิกองค์กรต่างๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเข้าไปใช้ประโยชน์ของเจ้าของที่ดินก่อนการดำเนินโครงการฯ ซึ่งประกอบไปด้วย รายละเอียดของการถือครองที่ดิน และการใช้ประโยชน์

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนิน โครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง ซึ่งประกอบไปด้วย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฯ สาเหตุที่ทำให้เกิดโครงการฯ การได้รับได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการดำเนินโครงการฯ การร่วมมือกับภาครัฐบาล

ส่วนที่ 4 ทศนคติเกี่ยวกับ ความต้องการ ความคิดเห็นและเงื่อนไขอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง ซึ่งประกอบไปด้วย การจัดการของภาครัฐเพื่อเป็นการชดเชยให้กับชุมชนของผู้เสียหาย หลักการประเมินความเสียหายจากการดำเนินโครงการฯให้ออกมาในรูปแบบ

มูลค่าทางการเงิน การเห็นด้วยกับโครงการฯ การสูญเสียผลประโยชน์ในรูปตัวเงินเนื่องจากการถูกเวนคืนที่ดิน โดยอาศัยคำถามปลายเปิด (Open – Ended) และวิธีมูลค่าตลาด (Market value) การเปลี่ยนแปลงของการดำรงชีวิตเมื่อมีโครงการฯ การเห็นด้วยกับมาตรการการจ่ายเงินชดเชย ความจำเป็นของโครงการฯ และข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยลักษณะของคำถามจะเป็นคำถามที่เน้นการแสดงข้อคิดเห็นและทัศนคติของครัวเรือนตัวอย่าง

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้บรรลุผลการศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังนี้

5.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเป็นการวิเคราะห์เพื่อการอธิบายถึงรายละเอียดเกี่ยวกับครัวเรือนตัวอย่างในการวิจัยที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ และครัวเรือนตัวอย่างที่ได้รับผลเสียจากโครงการฯ อาศัยวิธีการทางสถิติอย่างง่ายในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequencies) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เป็นต้น

5.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ คือ ส่วนแรก การวิเคราะห์ความเต็มใจจ่าย (WTP) เพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง โดยอาศัยคำถามปลายเปิดสองชั้น (Double – Bound) ส่วนที่สอง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง และส่วนที่สาม การวิเคราะห์มูลค่าความเต็มใจยอมรับชดเชย (WTA) โดยคำถามปลายเปิด (Open – Ended) ดังมีรายละเอียดดังนี้

5.6.2.1 การวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อที่ 1 การวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงอาศัยเทคนิคการประเมินมูลค่าแบบ CVM ในลักษณะคำถามปิดสองชั้น

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา คือ Censored Regression Model¹ อาศัยวิธี Maximum Likelihood Estimation โดยใช้ Life Regression Model (LIFEREG) ในโปรแกรม SAS

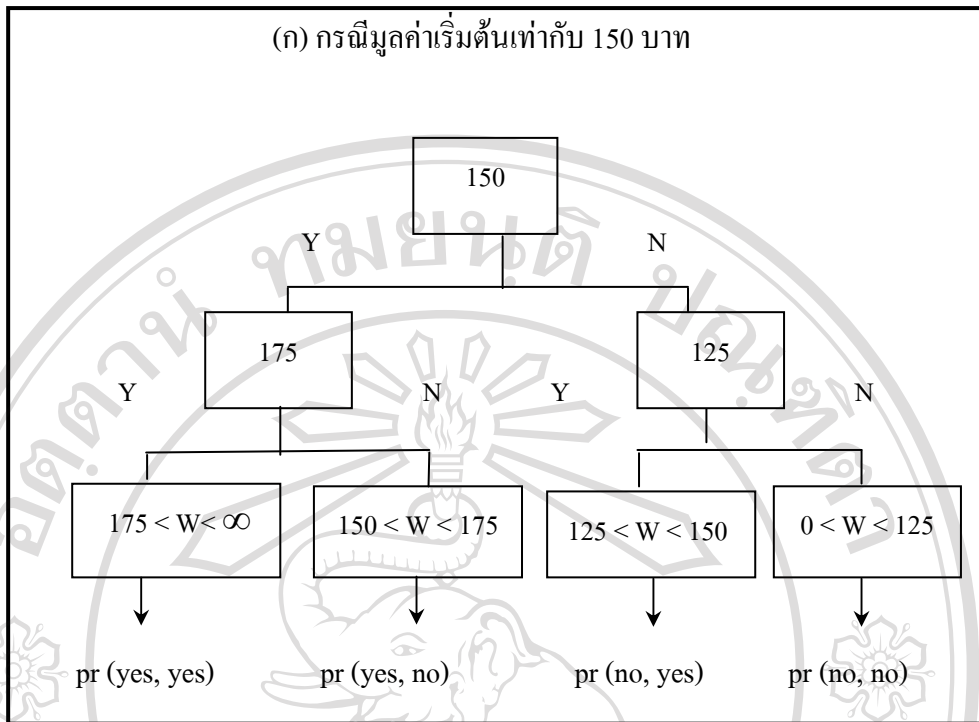
ในภาพ 5.3 แสดงความเป็นไปได้ 4 เหตุการณ์ของการตอบสนองต่อราคาจำนวนเงินเริ่มต้น (first bid) และจำนวนเงินที่สูงขึ้น โดยประกอบด้วยจำนวนเงินเริ่มต้น 3 ค่า ได้แก่ 150 200 และ 250 บาท/ครัวเรือน/ปี

สำหรับการประมาณค่าความเต็มใจจ่ายในครั้งนี้จะประมาณค่าตามสมการ $WTP = X\beta + \mu$ ดังรายละเอียดที่กล่าวไว้ในสมการที่ 40 ของบทที่ 2

เนื่องจากคำถามปลายเปิดสองชั้นไม่สามารถระบุค่า WTP ที่แท้จริงได้ ทราบเพียงค่าขอบล่าง (lower bound) และค่าขอบบน (upper bound) โดยค่า WTP เป็นตัวแปรสุ่มซึ่งถูกกำหนดโดยค่าเวกเตอร์ของตัวแปรอิสระตามแนวคิดของแบบจำลองในบทที่ 2 ในการศึกษาครั้งนี้ อาศัยรูปแบบคำถามปลายเปิดสองชั้น ดังนั้นความเป็นไปได้ทั้งหมด 4 สถานการณ์สามารถแสดงค่าขอบบนและค่าขอบล่างได้ดังภาพ 5.3

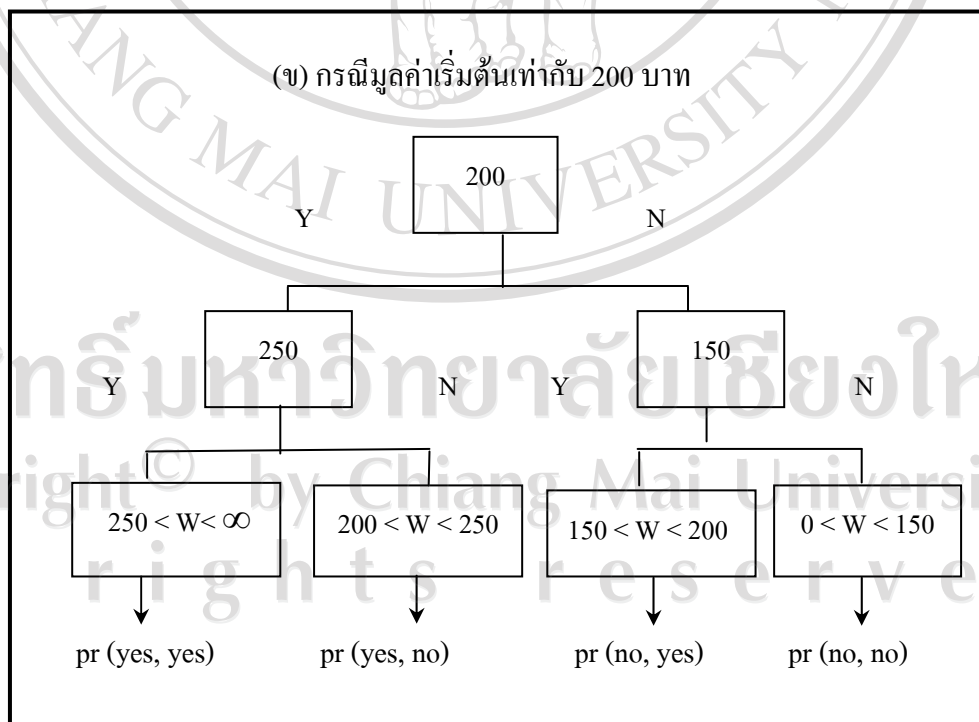
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

¹ Cameron (1988) พัฒนาแบบจำลอง censored regression model โดยอาศัยฟังก์ชันค่าใช้จ่ายทางอ้อมสร้างแบบจำลองดังกล่าวค่า WTP ที่ได้เป็นตัวแปรสุ่มแบบต่อเนื่อง (continuous random variable) และถูกกำหนดจากตัวแปรอิสระต่างๆของแต่ละบุคคล ถ้ากำหนดลักษณะการกระจายของฟังก์ชัน WTP มีการกระจายปกติแบบจำลองนี้เรียกว่า censored normal regression model และหากมีการกระจายแบบโลจิสติก แบบจำลองจะเรียกว่า censored logistic regression model

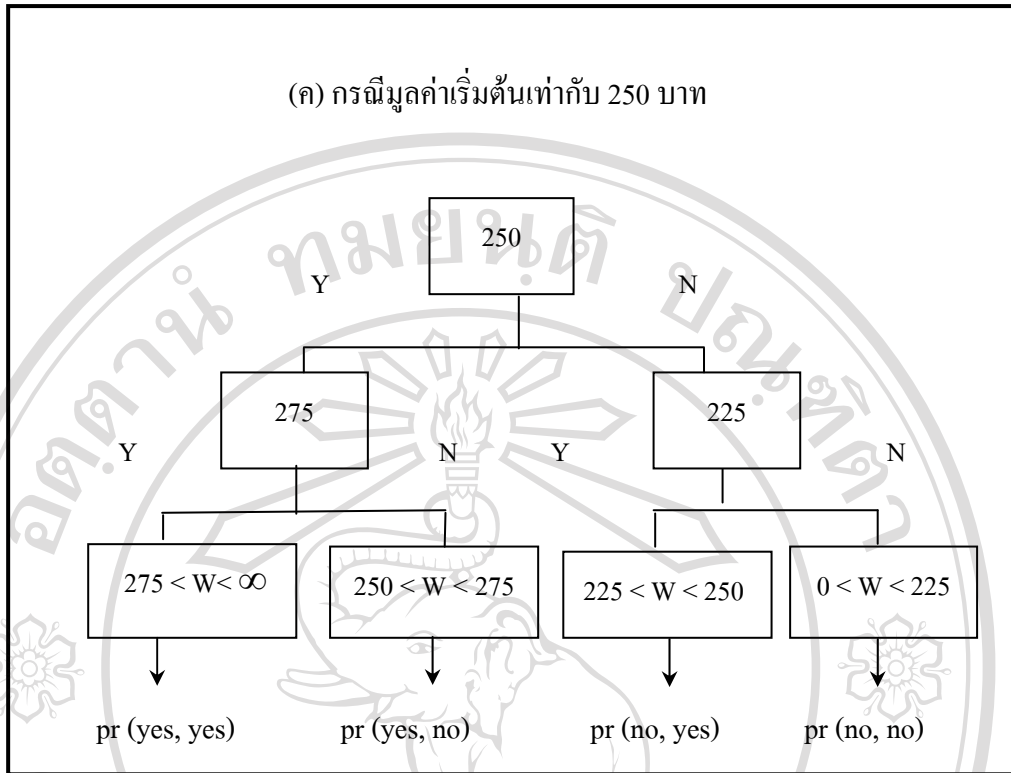
ที่มา: จากการศึกษา

ภาพ 5.3 ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์จากคำถามปิดสองชั้น (ก)

ที่มา: จากการศึกษา

ภาพ 5.4 ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์จากคำถามปิดสองชั้น (ข)

ที่มา: จากการศึกษา

ภาพ 5.5 ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์จากคำถามปิดสองชั้น (ค)

ฟังก์ชันความน่าจะเป็นร่วมกันของทุกเหตุการณ์ (Joint density function) ของ Likelihood function และ Log-likelihood function (lnL) เพื่อนำไปประมาณค่าความน่าจะเป็นสูงสุด ด้วยวิธี MLE ต่อไป จะอยู่ในสมการที่ 46 และสมการที่ 47 ตามลำดับ

อนึ่งในการศึกษาครั้งนี้อาศัยแบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยของ Cameron ในรูปแบบคำถามปิดสองชั้นเพื่อประมาณค่าความคาดหวังของความเต็มใจจ่าย (E (WTP)) รวมทั้งใช้พิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่าย ดังแบบจำลองต่อไปนี้

$$\text{Model (lower, upper)} = \text{/distribution function} \tag{54}$$

และ

$$\text{Model (lower, upper)} = f(x_i) \text{/distribution function} \tag{55}$$

โดยที่	Lower	คือ ค่าขอบเขตล่างของความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง
	Upper	คือ ค่าขอบเขตบนของความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง
	$f(x_i)$	คือ รูปแบบฟังก์ชันของตัวแปรอิสระ x_i ที่กำหนดค่าความเต็มใจจ่ายของตัวอย่างที่ i
	x_i	คือ เวกเตอร์ของตัวแปรอิสระของตัวอย่างที่ i หรือ censored variable

Cameron (1987) กล่าวว่า ควรกำหนดให้ค่า upper เป็นค่าอนันต์ (∞) และค่า lower เป็นศูนย์ (0) เนื่องจากเราไม่ทราบว่าค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุดและต่ำสุดที่แท้จริงนั้นเป็นเท่าไร จึงคาดว่าอยู่ระหว่างค่าอนันต์และค่าศูนย์ อย่างไรก็ตาม Johanson (1993) แนะนำว่า ความเต็มใจจ่ายสูงสุดของผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ควรเกินระดับรายได้ที่มีอยู่ ฉะนั้น upper bound ในกรณีที่ถูกสัมภาษณ์ตอบ “yes, yes” น่าจะเป็นความเต็มใจจ่ายสูงสุด (max WTP) และค่า lower bound ในกรณีที่ถูกสัมภาษณ์ตอบ “no, no” อาจไม่เท่ากับ 0 การที่เขาปฏิเสธทั้งค่า bid เริ่มต้นและค่า bid ครั้งที่สองนั้น เนื่องจาก ค่าความเต็มใจจ่ายต่ำสุด (min WTP) ของเขาซึ่งอยู่น้อยกว่าค่า bid ครั้งที่สองแต่มากกว่า 0 ก็เป็นไปได้ ดังนั้น ในการประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง จึงอาศัยการศึกษาทั้งสองแบบจำลอง โดยกำหนดให้ แบบจำลองที่ 1 จะใช้ upper เป็นค่าอนันต์ (∞) ในกรณีที่ถูกสัมภาษณ์ตอบเต็มใจจ่ายทั้งสองครั้ง และแบบจำลองที่ 2 ใช้ upper เป็น max WTP ในกรณีที่ถูกสัมภาษณ์ตอบเต็มใจจ่ายทั้งสองครั้ง

เนื่องจากเรายังไม่ทราบรูปแบบลักษณะการแจกแจงความน่าจะเป็นของมูลค่าความเต็มใจจ่ายว่ามีการกระจายแบบใด ดังนั้น จึงกำหนดให้ลักษณะการแจกแจงความน่าจะเป็นของมูลค่าความเต็มใจจ่ายเป็น 3 แบบ คือ Lognormal (lnormal), Weibull และ Log logistic (ll logistic)

การตรวจสอบว่ารูปแบบการแจกแจงความน่าจะเป็นของมูลค่าความเต็มใจจ่ายใดที่เหมาะสมที่สุดนั้น ทำได้โดยการพิจารณาค่า Maximum Log - Likelihood ที่มีค่ามากที่สุดของแบบจำลองที่ยังไม่ได้ใส่ตัวแปรอิสระ $\text{Ln}L_0$ พบว่า การแจกแจงที่มีความเหมาะสมที่สุดคือ lognormal เนื่องจาก ให้ค่า Maximum Log - Likelihood มากที่สุด ในการศึกษาครั้งนี้จึงเลือกใช้การแจกแจงความน่าจะเป็นของมูลค่าความเต็มใจจ่ายแบบ log - normal ในการวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายเท่านั้น

หลังจากนั้นจึงประมาณค่าพารามิเตอร์ β (Intercept) และค่า σ (Scale) ซึ่งสามารถนำไปประมาณค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของมูลค่าความใจจ่ายต่อไป ดังสมการที่ 56 และสมการที่ 57 ในที่นี้ขอยกตัวอย่างภายใต้ฟังก์ชันการกระจายสะสมแบบ log - normal ดังนี้ (Sukharomana, 1998 อ้างใน สิทธินัน วิวัฒนาพรชัย, 2544)

$$\text{Mean WTP} = \exp(\beta + 0.5 \sigma^2) \tag{56}$$

$$\text{Median WTP} = \exp(\beta) \tag{57}$$

$$\text{Pseudo } R^2 = 1 - (\text{LnL} / \text{LnL}_0) \tag{58}$$

โดยที่

LnL_0 คือ ค่าสถิติ log - normal ของแบบจำลองที่ 54

LnL คือ ค่าสถิติ log - normal ของแบบจำลองที่ 55

5.6.2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง

หลวง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงจะอาศัยแบบจำลองดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{Model (lower, upper)} = & B_0 + B_1 \text{Age} + B_2 \text{Income} + B_3 \text{Education} + B_4 \text{Year} + B_5 \text{Land} + B_6 \text{Occupation}_1 \\ & + B_7 \text{Occupation}_2 + B_8 \text{Occupation}_3 + B_9 \text{Flood period} + B_{10} \text{Drought Period} \\ & + B_{11} \text{Distance} + B_{12} \text{Attitude measure} + B_{13} \text{Attitude project} \\ & + B_{14} \text{Experiences} + B_{15} \text{Bid}_{150} + B_{16} \text{Bid}_{200} / \text{distribution function} \tag{59} \end{aligned}$$

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา

- Age = อายุของหัวหน้าครัวเรือน (ปี)
- Income = รายได้ (บาท/ครัวเรือน/ปี)
- Education = ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน (ปี)
- Year = จำนวนปีที่อยู่อาศัยของหัวหน้าครัวเรือน (ปี)
- Land = ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)

Occupation	=	อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) Occupation ₁ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ = 1 และ ไม่ใช่ = 0, Occupation ₂ ธุรกิจส่วนตัว = 1 และ ไม่ใช่ = 0, Occupation ₃ พนักงานบริษัทเอกชน = 1 และ ไม่ใช่เท่ากับ 0 โดยมีเกษตรกรรม อาชีพรับจ้าง เป็นฐาน
Flood period	=	ช่วงเวลาที่น้ำท่วมในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (วัน)
Drought Period	=	ช่วงเวลาที่ภัยแล้งในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (จำนวนครั้ง)
Distance	=	ระยะห่างระหว่างแม่น้ำยมกับที่ตั้งครัวเรือน (กิโลเมตร)
Experience	=	ประสบการณ์ในการจ่ายเงินเพื่อโครงการฯ อื่น กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) เคยเท่ากับ 1 และ ไม่เคย เท่ากับ 0
Bid	=	จำนวนเงินเริ่มต้นที่ผู้สัมภาษณ์เสนอมีทั้งหมด 3 ค่า ได้แก่ 150 200 และ 250 บาท/ครัวเรือน/ปี โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) Bid ₁₅₀ ถ้าเผชิญกับราคาที่ 150 บาท/ครัวเรือน/ปี และ ไม่ใช่ = 0, Bid ₂₀₀ ถ้าเผชิญกับราคาที่ 200 บาท/ครัวเรือน/ปี และ ไม่ใช่ = 0 โดยมีราคา 250 บาท/ครัวเรือน/ปี เป็นฐาน
Attitude Measure	=	ทัศนคติเกี่ยวกับมาตรการป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้ง (ระดับคะแนน)
Attitude Project	=	ทัศนคติที่มีต่อโครงการฯ (ระดับคะแนน)

โดยส่วนต่อไปจะกล่าวถึงรายละเอียดของตัวแปรอิสระรวมทั้งสมมติฐานความสัมพันธ์เบื้องต้นกับค่าความเต็มใจจ่าย (WTP)

1) อายุของหัวหน้าครัวเรือน (AGE)

การศึกษาครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานเบื้องต้นว่า อายุของหัวหน้าครัวเรือนคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก หัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุนั้นจะมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากน้ำท่วมและภัยแล้งได้ดีกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ

น้อยกว่า อีกทั้งหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุมากส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งต้องการน้ำเพื่อการเกษตรมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุน้อยที่จะประกอบอาชีพอื่น ๆ

2) รายได้ของครัวเรือน (Income)

รายได้ของครัวเรือน คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก ครัวเรือนที่มีรายได้สูงจะมีความสามารถในการจ่ายมากกว่าครัวเรือนที่มีรายได้น้อย

3) จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน (Education)

จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก หัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าจะมีความสามารถในการจ่ายมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า

4) จำนวนปีที่อยู่อาศัยของหัวหน้าครัวเรือน (Year)

จำนวนปีที่อยู่อาศัยของหัวหน้าครัวเรือนคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก หัวหน้าครัวเรือนที่อยู่อาศัยเป็นระยะเวลาที่นานกว่าส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นๆ และโดยมากจะทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ดังนั้นจึงมีความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้งส่วนในช่วงฤดูน้ำหลากนั้นก็ต้องการความช่วยเหลือจากโครงการฯ ในการป้องกันน้ำท่วมเช่นเดียวกัน

5) ขนาดพื้นที่ถือครอง (Land)

ขนาดพื้นที่ถือครองคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก ครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรและส่วนมากจะใช้ประโยชน์จากที่ดินในการเพาะปลูกทั้งนาฝนและนาแล้ง ซึ่งจะต้องการนำมากในช่วงฤดูแล้งและในช่วงฤดูฝนพื้นที่ดังกล่าวจะได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ดังนั้น ครัวเรือนที่มีพื้นที่มากกว่าย่อมจะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่าครัวเรือนที่มีพื้นที่น้อยกว่า

6) อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน (Occupation)

การแบ่งพิจารณาอาชีพในการศึกษาครั้งนี้ จะพิจารณาในแง่ของการจ่ายเงินในแต่ละอาชีพ โดยเฉพาะความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจของแต่ละอาชีพ ซึ่งจะใช้กลุ่มที่ไม่มีรายได้ประจำอ้างอิง โดยคาดว่าอาชีพของหัวหน้าครัวเรือนที่มีรายได้ที่แน่นอนจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย

7) ช่วงเวลาที่น้ำท่วมในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (Flood Period)

ช่วงเวลาที่น้ำท่วมคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมเป็นช่วงเวลานานจะได้รับความเดือนร้อนในด้านต่างๆที่มากกว่า ดังนั้น จึงมีความเต็มใจจ่ายที่มากกว่าด้วย

8) ช่วงเวลาที่เกิดภัยแล้งในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (Drought Period)

ช่วงเวลาที่เกิดภัยแล้งคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งเป็นช่วงเวลานานจะได้รับความเดือนร้อนในด้านขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ดังนั้น จึงมีความเต็มใจจ่ายที่มากกว่าด้วย

9) ระยะห่างระหว่างแม่น้ำยมกับที่ตั้งครัวเรือน (Distance)

ระยะห่างระหว่างแม่น้ำยมกับที่ตั้งครัวเรือนคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกและทางลบกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ใกล้แม่น้ำยมอาจจะมีความเต็มใจจ่ายสูงกว่าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ไกลกว่า เนื่องจาก ครัวเรือนดังกล่าวจะได้รับผลกระทบจากน้ำล้นข้ามตลิ่งท่วมในช่วงฤดูน้ำหลาก ในทางตรงกันข้ามครัวเรือนที่อยู่ห่างจากแม่น้ำยมอาจจะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่าก็ได้ เนื่องจาก ครัวเรือนดังกล่าวต้องการน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้งมากด้วยเช่นกัน

10) ประสบการณ์การจ่ายเงินเพื่อโครงการอื่นๆ (Experience)

ประสบการณ์การจ่ายเงินเพื่อโครงการอื่นๆคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก ครัวเรือนที่มีประสบการณ์การจ่ายเงินเพื่อโครงการอื่นๆมาก่อนย่อมมีความเคยชินกับสถานการณ์ในลักษณะนี้และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของโครงการๆมากกว่า

11) จำนวนเงินเริ่มต้นที่ผู้สัมภาษณ์เสนอ (Bid)

ในการศึกษาครั้งนี้มีราคาตั้งต้นที่เสนอ 3 ราคาที่ได้จากการสำรวจและนำราคาที่เป็นฐานนิยม มาใช้เป็นราคาตั้งต้นในการสำรวจจริง เพื่อต้องการลดปัญหาความเอนเอียงจากราคาตั้งต้น ซึ่งจะส่งผลให้ช่วงมูลค่าความเต็มใจจ่ายแตกต่างกันไปดังภาพ 5.2 หัวหน้าครัวเรือนที่เผชิญราคาตั้งต้นต่างกัน ย่อมส่งผลให้มูลค่าความเต็มใจจ่ายต่างกัน ยิ่งราคาตั้งต้นที่เสนอสูงยิ่งทำให้ช่วงมูลค่าความเต็มใจจ่ายสูงขึ้นตามไปด้วย

12) ทักษะคิดเกี่ยวกับมาตรการป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้ง (Attitude Measure)

ทักษะคิดเกี่ยวกับมาตรการป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้งคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก หัวหน้าครัวเรือนที่มีทัศนคติด้านมาตรการป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้งในระดับมากย่อมมีการตระหนักถึงปัญหาทั้งปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งที่เกิดขึ้นดีกว่า และต้องการให้สิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ดีอยู่ตลอดเวลาทั้งในปัจจุบันและอนาคต

13) ทักษะคิดต่อโครงการฯ (Attitude Project)

ทักษะคิดต่อโครงการฯคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความเต็มใจจ่าย เนื่องจาก หัวหน้าครัวเรือนที่มีทัศนคติต่อโครงการฯในระดับมากย่อมเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฯเป็นอย่างดีว่าโครงการฯดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ใด และสามารถสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในด้านต่างๆอย่างไร

5.6.2.3 การวิเคราะห์มูลค่าความเต็มใจจ่ายรวมของครัวเรือนทั้งหมด

การวิเคราะห์มูลค่าความเต็มใจจ่ายรวมของครัวเรือนทั้งหมดสามารถหาได้จากการนำค่าเฉลี่ยของความเต็มใจจ่ายที่ได้จากการคำนวณคูณด้วยจำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯในด้านต่างๆดังที่กล่าวมา ประมาณ 21,295 ครัวเรือน (การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง, 2549) ดังนั้น จะได้มูลค่าความเต็มใจจ่ายรวมของครัวเรือนที่ต้องการ

เมื่อได้มูลค่าความเต็มใจจ่ายรวม (Total WTP) ของครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงแล้ว ถ้าเราต้องการที่จะทราบว่าโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวงนั้นเป็นประโยชน์ในด้านต่างๆและสมควรที่จะดำเนินการ (ลงทุน) หรือไม่นั้นเราสามารถพิจารณาได้

จากการคำนวณอัตราคิดลด (Discounting and compounding payment series) เพื่อหามูลค่าปัจจุบันของมูลค่าความเต็มใจจ่ายเพื่อโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง ดังสมการต่อไปนี้ (Klemperer, 1996)

$$V_0 = \frac{P}{r} \quad (60)$$

โดยที่

V_0	คือ	มูลค่าปัจจุบัน (ล้านบาท)
P	คือ	จำนวนเงินที่ครัวเรือนตัวอย่างบริจาคในแต่ละปี (ล้านบาท)
r	คือ	อัตราดอกเบี้ย (0.05)

5.6.2.4 การวิเคราะห์มูลค่าความเต็มใจยอมรับค่าชดเชย

การวิเคราะห์มูลค่าความเต็มใจยอมรับค่าชดเชย (WTA) นั้นจะแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ คำถามแบบเปิด (Open - Ended) โดยสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน 30 ครัวเรือน และวิธีมูลค่าตลาด (Market Value approach) จากการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน 20 ครัวเรือน จากครัวเรือนตัวอย่างในตำบลบ้านกล้วย อำเภอมะนัง จังหวัดสุโขทัย จำนวน 50 ครัวเรือน (ดังกล่าวไว้ในหัวข้อ 5.4) และสามารถหามูลค่าความเต็มใจยอมรับค่าชดเชยรวมของครัวเรือนทั้งหมด จากการนำมูลค่าเฉลี่ยของความเต็มใจที่จะยอมรับเงินชดเชยคูณด้วยจำนวนครัวเรือนทั้งหมดประมาณ 151 ครัวเรือนที่ได้รับผลเสียจากโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง (การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง, 2549) ดังนั้น จะได้มูลค่าความเต็มใจยอมรับค่าชดเชยรวมของครัวเรือนทั้งหมดจากทั้งสองวิธีตามต้องการ